

HOTĂRÂRE nr. 964 din 13 octombrie 2000

privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrati proveniți din surse agricole

EMITENT • **GUVERNUL**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 526 din 25 octombrie 2000**

Data intrării în vigoare 24-11-2000

În temeiul prevederilor art. 107 din Constituția României și având în vedere prevederile art. 78, 81 și 82 din Acordul european instituind o asociere între România, pe de o parte, și Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 1 februarie 1993, ratificat prin [Legea nr. 20/1993](#), precum și prevederile [art. 65 lit. d\), h\) și t\) din Legea protecției mediului nr. 137/1995](#), republicată, Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articolul 1

Se aprobă Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrati proveniți din surse agricole, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Articolul 2

(1) Se înființează Comisia pentru aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrati proveniți din surse agricole, formată din specialiști ai Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, ai Ministerului Agriculturii și Alimentației și ai Ministerului Sănătății. Pe lângă comisie va funcționa un grup de sprijin, compus din reprezentanți ai Companiei Naționale "Apele Române" - S.A., ai comitetelor de bazin și ai unor institute și unități de specialitate aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, a Ministerului Agriculturii și Alimentației și a Ministerului Sănătății.

(2) Prin ordin comun al ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului și al ministrului agriculturii și alimentației, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune se vor aproba regulamentul de organizare și funcționare a comisiei și a grupului de sprijin prevăzute la alin. (1), precum și atribuțiile și componenta nominală a acestora.

Articolul 3

Prezenta hotărâre intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PRIM-MINISTRU

MUGUR CONSTANTIN ISARESCU

Contrasemnează:

p. Ministrul apelor,
pădurilor și protecției mediului,
Lucian Silaghi,
secretar de stat
Ministrul agriculturii
și alimentației,
Ioan Avram Muresan
Ministru de stat,
ministrul sănătății,
Hajdu Gabor
Președintele Oficiului
pentru Protecția Consumatorilor,
Eliade Corneliu Mihailescu

Anexă

PLAN DE ACTIUNE din 13 octombrie 2000

pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrati proveniți din surse agricole

Articolul 1

Obiectivele Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrati proveniți din surse agricole, denumit în continuare plan de acțiune, sunt următoarele:

- a)** reducerea poluării apelor, cauzată de nitrati proveniți din surse agricole;
- b)** prevenirea poluării cu nitrati;
- c)** rationalizarea și optimizarea utilizării îngrășamintelor chimice și organice ce conțin compusi ai azotului.

Articolul 2

Termenii și expresiile utilizate în planul de acțiune se definesc după cum urmează:

- a)** ape subterane - toate apele care se afla sub suprafața terenului, în zone saturate și în contact direct cu solul sau cu subsolul;
- b)** apa dulce - apa cu conținut scăzut de saruri, care îndeplinește condițiile pentru a fi captată, tratată și utilizată în scop potabil;
- c)** compusi ai azotului - orice substanțe conținând azot, cu excepția azotului molecular;
- d)** septel - toate animalele ținute sau crescute pentru folosință sau profit;
- e)** îngrășământ - substanța care conține unul sau mai mulți compusi ai azotului, utilizată pe terenurile agricole în scopul mării ritmului de creștere a vegetației și al sporirii masei vegetale;
- f)** îngrășământ chimic - orice îngrășământ obținut printr-un proces industrial chimic;
- g)** îngrășământ organic - orice îngrășământ ce este constituit din produși de origine vegetală, produși reziduali de excreție de la septel sau de la păsări ori din namoluri rezultate din procesul de epurare a apelor uzate;
- h)** îngrășământ de origine animală - produs rezidual de excreție de la septel sau de la păsări ori un amestec între acest produs și asternutul de la animale;
- i)** aplicare pe teren - administrarea pe teren a îngrășămintelor prin împrăștiere la suprafața terenului, prin incorporare în sol fie prin îngropare, fie prin amestecare cu solul și prin injectare în sol;
- j)** eutrofizare - îmbogățirea apelor de suprafața cu compusi ai azotului și fosforului, cauzând o dezvoltare accelerată și masivă a algelor și a vegetației subacvatice, asociată cu deteriorarea echilibrului biologic și a calității apei;
- k)** poluare cu nitrați - descărcarea, directă sau indirectă, în apele subterane sau de suprafața de compusi ai azotului care provin din surse agricole, ale căror urmări pot fi: periclitatea sănătății oamenilor, afectarea organismelor vii și a ecosistemelor acvatice, stănenirea folosințelor apei și deteriorarea mediului natural;
- l)** zona vulnerabilă - suprafețele de teren agricol de pe teritoriul țării prin care se drenează scurgerile difuze în apele poluate sau expuse poluării cu nitrați și care contribuie la poluarea acestor ape.

Articolul 3

- (1)** În termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, pe baza datelor și a informațiilor furnizate prin Sistemul național de supraveghere și control al calității apei și cu sprijinul Companiei Naționale "Apele Române" - S.A., va întocmi un cadastru al apelor afectate de poluarea cu nitrați și al apelor care sunt susceptibile să fie expuse unei astfel de poluări. Identificarea acestor categorii de ape se va face pe baza criteriilor prevăzute în anexa nr. 1.
- (2)** În termen de 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului împreună cu Ministerul Agriculturii și Alimentației vor desemna toate zonele vulnerabile care drenează în apele identificate potrivit alin. (1) și care contribuie la poluarea acestora.
- (3)** Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului împreună cu Ministerul Agriculturii și Alimentației vor revizui și/sau vor completa, o dată la 4 ani, lista cuprinzând zonele vulnerabile, analizând și luând în considerare schimbările și factorii neprevăzuți în momentul alcatuirii acesteia.
- (4)** Comisia pentru aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, denumită în continuare comisie, va fi înființată, în termen de 3 luni de la data operării, despre orice modificare sau completare a listei cuprinzând zonele vulnerabile.

Articolul 4

- (1)** În scopul stabilirii și/sau revizuirii și al completării listei cuprinzând zonele vulnerabile Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului va solicita factorilor abilitați prezentarea, în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune și periodic, o dată la 4 ani, a unor rapoarte privind rezultatele acțiunilor de:
 - a)** supraveghere a concentrației azotaților în apele dulci; aceasta se realizează pe parcursul unui an, cel puțin o dată pe luna sau mai des în timpul perioadelor ploioase și de inundații, în secțiunile de control pentru apele de suprafața, și la intervale regulate, în secțiunile de control reprezentative pentru acvifere;
 - b)** verificare, o dată la 4 ani, a stării de eutrofizare a apelor dulci și a apelor din zona costiera.
- (2)** În secțiunile de control în care concentrația de nitrați din toate probele anterioare s-a situat sub 25 mg/l și nici un factor nou de creștere probabilă a conținutului de nitrați nu a apărut programul de supraveghere prevăzut la alin. (1) lit. a) se va realiza o dată la 8 ani.
- (3)** Metodele de măsurare folosite sunt prevăzute în anexa nr. 2 și vor fi supuse reactualizării în funcție de progresele în domeniu și de apariția de noi metode standard de analiză și măsurare.

Articolul 5

- (1)** În scopul asigurării, pentru toate categoriile de ape, a unui nivel general de protecție împotriva poluării, în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune comisia va elabora:

- a)** un cod al bunelor practici agricole pentru uzul fermierilor, pe baza conținutului-cadru prevăzut în anexa nr. 3, ce va fi supus reactualizării în funcție de progresele în domeniu și de apariția de noi tehnologii și practici agricole cu impact redus asupra mediului;
- b)** un program ce va include prevederi privind instruirea și informarea fermierilor în scopul promovării Codului bunelor practici agricole.
- (2)** În vederea elaborării Codului bunelor practici agricole prevăzut la alin. (1) lit. a) comisia va consulta și institutele aflate în coordonarea Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și a Ministerului Agriculturii și Alimentației, precum și alte instituții de specialitate.

Articolul 6

- (1)** În scopul realizării obiectivelor prevăzute la art. 1, în termen de maximum 2 ani de la desemnarea zonelor vulnerabile conform art. 3 alin. (2) și, respectiv, în termen de maximum un an de la modificarea sau completarea listei cuprinzând zonele vulnerabile, conform art. 3 alin. (3), comisia va stabili programe de acțiune referitoare la zonele vulnerabile.
- (2)** Se întocmesc programe de acțiune pentru ansamblul zonelor vulnerabile de pe teritoriul țării, precum și programe diferite pentru anumite zone vulnerabile sau pentru porțiuni din zonele vulnerabile, după caz.
- (3)** Programele de acțiune vor ține seama de:
- a)** datele științifice și tehnice disponibile, în principal cele referitoare la aportul de nitrati din surse agricole și din alte surse;
- b)** condițiile de mediu din regiunile vizate.
- (4)** Programele de acțiune vor fi stabilite pentru o perioadă de până la 4 ani și vor cuprinde măsurile prevăzute în Codul bunelor practici agricole, precum și cele prevăzute în anexa nr. 4.
- (5)** În scopul implementării programelor de acțiune prevăzute la alin. (4) comisia va lua măsuri suplimentare cel puțin o dată la 4 ani, în funcție de modificările sau de completările comunicate conform art. 3 alin. (3).
- (6)** Comisia va propune realizarea și punerea în practică a unor programe corespunzătoare de supraveghere și control pentru evaluarea eficienței programelor de acțiune prevăzute la alin. (1).

Articolul 7

- (1)** Comisia va elabora un proiect conținând seturi de măsuri pentru implementarea planului de acțiune, care va cuprinde și procedurile și instrucțiunile pentru sistemul de supraveghere și control prevăzute la art. 4 și 6.
- (2)** Proiectul prevăzut la alin. (1) va fi supus analizei grupului de sprijin, care se va pronunța în termen de 6 luni printr-un punct de vedere obligatoriu, adoptat cu votul majorității membrilor; conducatorul grupului de sprijin, care este și reprezentant al comisiei, nu va vota.
- (3)** Pe baza punctului de vedere al grupului de sprijin comisia va adopta măsurile definitive și le va transmite, în termen de cel mult două luni, ministerelor de resort și grupului de sprijin.

Articolul 8

- (1)** O dată la 4 ani comisia va întocmi un raport conținând informații în conformitate cu prevederile anexei nr. 5, ce va fi înaintat Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și Ministerului Agriculturii și Alimentației și va fi publicat în cadrul Sistemului național de supraveghere și control al calității apei.
- (2)** În termen de 6 luni de la primirea raportului comisiei Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și Ministerul Agriculturii și Alimentației vor întocmi, pe baza raportului comisiei, o analiză comună cuprinzând și propuneri adecvate de revizuire a planului de acțiune, care va fi înaintată Guvernului și comisiilor de specialitate ale Parlamentului României.

Articolul 9

În termen de 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și Ministerul Agriculturii și Alimentației vor adopta prin ordin comun regulamente, metodologii și proceduri necesare pentru implementarea prezentului plan de acțiune.

Articolul 10

Anexele nr. 1-5 fac parte integrantă din prezentul plan de acțiune.

Anexa 1

la planul de acțiuni

CRITERII

pentru identificarea apelor afectate de poluarea cu nitrati și a apelor care sunt susceptibile să fie expuse unei astfel de poluări

1. Apele afectate de poluarea cu nitrati și apele care sunt susceptibile să fie expuse unei astfel de poluari vor fi identificate utilizandu-se, printre altele, urmatoarele criterii:

- a)** dacă apa dulce de suprafața, utilizata sau în perspectiva de a fi utilizata ca sursa de apa potabila, contine sau este susceptibila sa conțină cantitati (concentratii) ale azotului din nitrati mai mari decat cele prevăzute în standarde pentru categoria I de calitate, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 6 din planul de actiune;
- b)** dacă apele subterane conțin sau sunt susceptibile sa conțină cantitati de nitrati în concentratii mai mari decat limita maxima admisibila prin standarde, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 6 din planul de actiune;
- c)** dacă apa dulce din lacurile naturale, alte surse de apa dulce, ape costale și marine sunt gasite eutrofe sau ar putea deveni eutrofe în viitorul apropiat, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 6 din planul de actiune.

2. La aplicarea acestor criterii se vor lua în considerare:

- a)** caracteristicile fizice, chimice și biologice ale apei și solului;
- b)** situația curenta a impactului compusilor de azot asupra mediului (apa și sol);
- c)** situația curenta a impactului masurilor luate în conformitate cu prevederile art. 6 din planul de actiune.

Anexa 2

la planul de acțiuni

METODE DE MASURARE

Ingrasaminte chimice

Metodele pentru determinarea compusilor azotului din ingrasaminte sunt cele prevăzute în:

1. SR ISO 4176/1994

Ingrasaminte. Dozarea azotului nitric. Metoda gravimetrica cu nitron;

2. SR ISO 5314/1994

Ingrasaminte. Dozarea azotului amoniacal. Metoda titrimetrica după distilare.

Apa dulce, ape costale și ape marine

Concentrația în azotati se determina cu ajutorul metodelor prevăzute în urmatoarele standarde:

3. SR ISO 7890-1/1998

Calitatea apei. Determinarea continutului în azotati

Partea 1: Metoda spectrometrica cu 2,6 dimetilfenol;

4. SR ISO 7890-3/1997 R 30

Apa potabila. Determinarea azotatilor, metoda spectrofotometrica cu 2,6 dimetilfenol;

5. STAS 3048/1-1977

Apa potabila. Determinarea azotatilor;

6. STAS 8900/1-1971

Apa de suprafața și ape uzate. Determinarea azotatilor;

7. STAS 12999/1991

Apa de mare. Determinarea continutului de azotati.

Anexa 3

la planul de acțiuni

CONTINUTUL - CADRU

al Codului bunelor practici agricole

A. Un cod al bunelor practici agricole, având ca obiective reducerea poluarii cu nitrati și rationalizarea și optimizarea utilizarii ingrasamintelor ce conțin compusi ai azotului și luand în considerare condițiile din diferite regiuni ale tarii, trebuie să conțină prevederi care să acopere urmatoarele probleme:

- 1. perioadele nepotrivite pentru aplicarea pe teren a ingrasamintelor;
- 2. modul de aplicare a ingrasamintelor pe terenuri în pante abrupte;
- 3. restrictiile la aplicarea ingrasamintelor pe terenuri saturate de apa, inundate, inghetate sau acoperite cu zapada;
- 4. condițiile de aplicare a ingrasamintelor pe terenurile amplasate lângă cursurile de apa;
- 5. capacitatea și construcția bazinelor de stocare a ingrasamintelor de origine animala, inclusiv masurile de prevenire a poluarii apei prin scurgerile de la suprafața, prin infiltrarea în apele subterane și de suprafața a efluentilor proveniti de la stocarea ingrasamintelor de origine animala și a materiilor vegetale (cum este cazul silozurilor etc.);

6. tehnologiile și procedurile de aplicare pe teren a îngrășămintelor chimice și a îngrășămintelor de origine animală, incluzând normele de dozare și modul de realizare a unei aplicări pe teren uniforme, astfel încât pierderile de nutrient prin deversarea în ape să fie reduse și menținute la un nivel acceptabil (conținutul în azotați în apele subterane și în apele de suprafață să nu depășească limitele admise prin reglementările tehnice).

B. Pe lângă cele de mai sus Codul bunelor practici agricole poate cuprinde:

7. gospodărirea utilizării terenurilor, incluzând sistemul de rotație a culturilor și proporția dintre suprafețele de teren destinate culturilor permanente față de cele cultivate cu plante anuale;

8. menținerea pe teren a unei cantități minime de vegetație care să acopere terenul în perioadele ploioase, în scopul reținerii azotului în sol, care altfel ar putea cauza poluarea cu nitrați a apelor;

9. stabilirea unor planuri de fertilizare în funcție de fiecare cultură șiținerea evidenței utilizării îngrășămintelor pentru fiecare solă;

10. prevenirea poluării apei din scurgerile de suprafață (siroire) și a siroirii apei în sistemele de culturi irigate, produsă înainte ca apa să patrundă la rădăcinile plantelor.

C. Pentru îngrășămintele chimice Codul bunelor practici agricole va cuprinde prevederi privind:

11. modul și condițiile de livrare (exclus în vrac; numai în saci impermeabili și durabili, de capacități diferite, prevăzuți cu inscripționări sau etichete rezistente la deteriorare, care să indice clar tipul îngrășământului, compoziția chimică și concentrația produsului, gradul de solubilitate, data fabricației și durata pastrării produsului, recomandări specifice privind transportul și depozitarea, denumirea și adresa fabricantului etc.);

12. condițiile de depozitare și păstrare și recomandări asupra construcției depozitelor;

13. interdicții în timpul transportului, livrării, depozitării, manipularii și aplicării pe teren;

14. modalități de combinare cu îngrășăminte organice în vederea aplicării pe teren.

D. Codul bunelor practici agricole va cuprinde informații cu privire la riscul pentru sănătate al contaminării cu nitrați a produselor agricole și a apei utilizate în scop potabil.

Anexa 4

la planul de acțiuni

MASURI

ce trebuie incluse în programele de acțiune conform art. 6 alin. 4) din planul de acțiune

I. Masurile vor conține reguli referitoare la:

1. perioadele în care aplicarea anumitor îngrășăminte este nerecomandată sau interzisă;

2. capacitatea rezervoarelor de stocare a îngrășămintelor de origine animală; aceasta capacitate trebuie să depășească necesarul de stocare în toate zonele vulnerabile, ținându-se seama de perioadele cele mai lungi de interdicție a aplicării pe teren a îngrășămintelor, cu excepția situațiilor în care se poate demonstra autorităților competente ca orice cantitate de îngrășăminte de origine animală, în exces față de actuala capacitate de stocare, va fi tratată într-o manieră care să nu aducă prejudicii mediului;

3. limitarea numărului aplicărilor pe teren ale îngrășămintelor conform unei bune practici agricole și ținându-se seama mai ales de caracteristicile zonei vulnerabile, în special de:

a) înclinarea terenului, caracteristicile și tipul solului, condiții climatice, irigații etc.;

b) practicile agricole și modalitățile de utilizare a terenurilor, inclusiv sistemul de rotație a culturilor. Aplicarea pe teren a îngrășămintelor se bazează pe un echilibru între:

b1) estimarea-prognozarea necesarului de azot al culturii;

b2) aportul de azot adus culturilor de către sol și cel din îngrășăminte, care trebuie justificat pe baza:

- cantității de azot prezent în sol în raport cu necesarul culturii;

- aportului de azot prin mineralizarea netă a rezervelor de azot organic din sol;

- aportului de compusi ai azotului prin administrarea pe teren a îngrășămintelor de origine animală;

- aportului de compusi ai azotului prin administrarea îngrășămintelor chimice și a altor îngrășăminte.

II. Aceste măsuri vor asigura ca pentru fiecare fermă sau unitate zootehnică cantitatea de îngrășăminte de origine animală aplicată anual pe teren, inclusiv cel lăsat de animale, să nu depășească norma specifică pe hectar. Norma specifică pe hectar este reprezentată prin cantitatea de îngrășămant administrat, care conține 170 kg azot. Se pot face derogări de la această cantitate pentru primul program de acțiune pe 4 ani, când se poate permite o normă specifică de 210 kg azot.

III. Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, prin unitățile competente din subordinea sa, poate stabili la nivel local cantitățile la care se face referire la pct. II, pe baza numărului de animale, la propunerea comisiei.

Anexa 5

la planul de acțiuni

CONTINUTUL

rapoartelor la care se face referire

în art. 8 din planul de acțiune

1. O situație privind acțiunile preventive adoptate conform art. 5

2. O hartă reprezentând următoarele:

a) apele identificate potrivit art. 3 alin. (1) și anexei nr. 1, indicându-se, pentru fiecare apă, care din criteriile prevăzute în anexa nr. 1 au fost utilizate în scopul identificării;

b) localizarea zonelor vulnerabile desemnate, din care să reiasă distinct zonele existente și zonele nou-identificate de la momentul emiterii raportului anterior

3. O sinteză a rezultatelor obținute prin sistemul de supraveghere, conform prevederilor art. 4, inclusiv o situație privind aprecierile și considerentele care au condus la identificarea și desemnarea fiecărei zone vulnerabile sau la orice revizuire ori adăugare de astfel de zone

4. O sinteză a programelor de acțiune elaborate conform prevederilor art. 6, cu accent pe:

a) măsurile prevăzute la art. 6 alin. (4);

b) orice măsură suplimentară sau acțiune implementată în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (5);

c) o sinteză a rezultatelor programelor de supraveghere și control, implementate conform prevederilor art. 6 alin. (6);

d) o apreciere formulată de comisie cu privire la termenele cele mai probabile în care se preconizează ca efectele măsurilor programelor de acțiune asupra apelor identificate conform art. 3 alin. (1) ating rezultatele scontate, indicându-se totodată și nivelul de nesiguranță al acestei estimări

5. Detalii și alte informații privind Codul bunelor practici agricole, care sunt considerate necesare prin revizuirile ulterioare ale planului de acțiune și pentru adaptarea acestuia la progresele tehnice și științifice.
